

Radio Kootwijk

**Advies over de reikwijdte en het detailniveau van de
Strategische Milieubeoordeling (SMB)**

30 maart 2006 / rapportnummer 1709-35

commissie voor de milieueffectrapportage

Gemeente Apeldoorn
Postbus 9033
7300 ES Apeldoorn

uw kenmerk
RO.RJZ/003710513

uw brief
15 februari 2006

ons kenmerk
1709-34/Be/1p

onderwerp
Advies over de reikwijdte en het detailniveau van de Strategische Milieubeoordeling (SMB) Radio Kootwijk

doorkiesnummer
(030) 234 76 02

Utrecht,
30 maart 2006

Geachte leden van de raad,

Met bovengenoemde brief stelde u de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid een advies uit te brengen in het kader van Radio Kootwijk. Overeenkomstig uw verzoek bied ik u hierbij het advies van de Commissie aan.

De Commissie hoopt met haar advies een constructieve bijdrage te leveren aan de besluitvorming. Zij zal graag vernemen hoe u gebruik maakt van haar aanbevelingen. Dit houdt in dat de Commissie graag nadere informatie over het vervolg van dit project krijgt toegestuurd.

Hoogachtend,

dr. D.K.J. Tommel
Voorzitter van de werkgroep SMB
Radio Kootwijk

Advies over de reikwijdte en het detailniveau van de Strategische Milieubeoordeling (SMB) Radio Kootwijk

Advies over de reikwijdte en het detailniveau van de Strategische Milieubeoordeling (SMB) over Radio Kootwijk,

uitgebracht aan gemeente Apeldoorn door de Commissie voor de milieueffectrapportage; namens deze

de werkgroep SMB
Radio Kootwijk,

de secretaris

drs. B.F.M. Beerlage

de voorzitter

dr. D.K.J. Tommel

Utrecht, 30 maart 2006

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING.....	1
2. SPANNINGSVELD CULTUUR EN NATUUR.....	1
3. WAARDEN EN DRAAGKRACHT VAN HET GEBIED.....	2
3.1 Cultuurhistorie.....	2
3.2 Natuur.....	2
4. NIEUWE FUNCTIES EN GEVOLGEN	2
4.1 Nieuwe functies en cultuurhistorie	2
4.2 Bezoekers en verkeer	3
4.3 Natuur.....	4
4.4 Woonomgeving	5
5. VORM EN PRESENTATIE	6
6. EVALUATIE EN MONITORING	6

BIJLAGEN

1. Brief van het bevoegd gezag d.d. 31 januari 2006 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen
2. Projectgegevens

1. INLEIDING

Het monumentale voormalige zendcomplex Radio Kootwijk staat leeg en de gemeente Apeldoorn zoekt naar een nieuwe activiteit voor de verschillende gebouwen. De nieuwe activiteit moet de cultuurhistorische waarde behouden en mag geen afbreuk doen aan de natuurwaarden rondom het complex. De mogelijkheden voor toekomstig gebruik worden vastgelegd in een nieuw bestemmingplan. Aangezien negatieve effecten op het Vogel- en Habitatrictlijngebied de Veluwe niet zijn uit te sluiten zal voor dit plan een Strategische Milieubeoordeling (SMB) worden opgesteld. Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Apeldoorn is de initiatiefnemer van deze SMB en de gemeenteraad is het bevoegd gezag.

Bij brief van 31 januari 2006¹ is de Commissie voor de m.e.r. in de gelegenheid gesteld om advies² uit te brengen over de Concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau (Notitie Reikwijdte). Op 6 maart 2006 heeft de Commissie een bezoek gebracht aan de locatie. Bij de advisering zijn de volgende stukken gebruikt als achtergrondinformatie:

- Concept Strategische Milieubeoordeling Radio Kootwijk, Draagkrachtanalyse, Tauw, 26 januari 2006;
- Visie Radio Kootwijk, Werkgroep Radio Kootwijk, april 2005.

De Commissie is van mening dat deze stukken al veel relevante informatie bevatten. Dit advies richt zich dus vooral op die onderwerpen die in de milieubeoordeling nog nader aan de orde moeten komen.

2. SPANNINGSVELD CULTUUR EN NATUUR

Vanuit cultuurhistorisch oogpunt is passend hergebruik van het complex een voorwaarde. Leegstand betekent een aantasting van de aanwezige cultuurhistorische waarden en is dan ook ongewenst. Aan de andere kant mag toekomstig gebruik geen significante effecten geven op de beschermde natuurwaarden. Het bestemmingsplan waarvoor het milieurapport in het kader van de SMB wordt opgesteld, heeft als doel de toekomstige activiteit(en) mogelijk te maken en moet tegelijkertijd grenzen stellen aan de ontwikkelingen die in het gebied toelaatbaar zijn.

De werkwijze die de Commissie adviseert is om:

1. op een systematische manier te bepalen wat de kenmerken en waarden (natuur en cultuurhistorie) van het gebied zijn;
2. de draagkracht van het gebied te bepalen aan de hand van de maximaal toelaatbare effecten op natuur (hierbij gaat het met name om de maximale aantallen bezoekers en de effecten van verkeer) van de te ontplooiën activiteiten;
3. vertaling van bovenstaande in toelaatbare functies en een kwantificering van de activiteiten zodanig dat dit juridisch kan worden vastgelegd.

¹ Zie bijlage 1.

² Dit advies is opgesteld door een werkgroep van de Commissie voor de m.e.r. bijlage 2 geeft de samenstelling. De werkgroep treedt op namens de Commissie m.e.r. en wordt verder in dit advies 'de Commissie' genoemd.

De Commissie adviseert de gemeente om naast het bestemmingsplan te onderzoeken welke andere juridische instrumenten of civiel rechtelijke mogelijkheden nodig zijn om de kwaliteiten te behouden. Houd daarbij in het oog wat de handhaafbaarheid op langere termijn is.

3. WAARDEN EN DRAAGKRACHT VAN HET GEBIED

3.1 Cultuurhistorie

In de Visie Radio Kootwijk zijn op pagina 21 de cultuurhistorische en monumentale waarden gepresenteerd, zijn op pagina 23 algemene randvoorwaarden ten aanzien van cultuurhistorie opgenomen en zijn de bijzondere voorwaarden per gebouw gegeven. Hiermee is goed in beeld gebracht wat de cultuurhistorische waarden van Radio Kootwijk zijn.

3.2 Natuur

In de concept SMB draagkrachtaanalyse is een globaal overzicht gegeven van het voorkomen van beschermde soorten. Geef in de SMB (op kaart) aan welke beschermde³ planten- of diersoorten voorkomen in of nabij het plangebied, met welke hoeveelheden en geef aan welke beschermde status (inclusief zogenaamde *Rode lijsten*) deze soorten hebben. Gebruik hiervoor actuele veldinventarisaties.

Beschrijf voor welke type verstoring deze soorten gevoelig zijn (zoals aanwezigheid mensen, licht, geluid, stank, fysiek ruimtebeslag door infrastructuur/parkeren) en wat de kwetsbaarheid is van de verschillende deelgebieden (en de daarin aanwezig flora/fauna). Geef daarbij zo kwantitatief mogelijk aan wanneer verstoring negatieve gevolgen heeft.

4. NIEUWE FUNCTIES EN GEVOLGEN

4.1 Nieuwe functies en cultuurhistorie

Het hieronder weergegeven afwegingskader kan gebruikt worden om de gevolgen op de cultuurhistorische waarden door de mogelijke toekomstige activiteit(en) te beoordelen.

- Een activiteit die alle waardevolle gebouwen omvat, dus een functie of een combinatie van functies die in alle waardevolle gebouwen ingevuld kan worden past beter bij de cultuurhistorische waarde dan een combinatie van verschillende activiteiten.
- Een activiteit waarbij niet alleen aan de buitenkant, maar waarbij ook de binnenzijde van gebouw A⁴ (met de bijzondere cultuurhistorische waarden, zoals de reliëfs, de openheid van de centrale hal, de tegelvloeren, de ijzere leuningen, etc.) behouden en zichtbaar blijven geeft minder aan-

³ Op de website www.minlnv.nl/natuurwetgeving is uitgebreide informatie te vinden over de soortenbescherming, waaronder de systematiek van de Flora en faunawet en de vereisten voor het verkrijgen van ontheffingen voor verboden handelingen.

⁴ Zoals in de Visie ook benoemd.

tasting van waarden dan een activiteit die de binnenzijde niet behoud en zichtbaar laat.

- Voor de effectbepaling van de uit te werken scenario's kan gebruik gemaakt worden van gecategoriseerde activiteiten en functies. Hierbij zijn bijvoorbeeld de onderstaande vier categorieën denkbaar:
 - a. een functie of activiteit gericht op alle aanwezige cultuurhistorische en landschappelijke waarden, zoals een bezoekerscentrum, een architectuur- of radiomuseum en dergelijke;
 - b. een functie of activiteit waarbij de waardevolle omgeving een decorfunctie vervult, zoals een congressentrum, een hotel, bepaalde kantoren, een woonfunctie buiten de centrale hal;
 - c. een functie of activiteit zonder relatie met de aanwezige waarden, waar alleen de vierkante meters benut worden, zoals bepaalde kantoren, detailhandel of bepaalde bedrijven;
 - d. een functie of activiteit die afbreuk doet aan of strijdig is met de aanwezige waarden, bijvoorbeeld doordat de buitenzijde van gebouw A veranderd moet worden of omdat de grote zaal opgedeeld moet worden (bij woningen) of omdat meerdere waarden worden aangetast (zoals een pretpark);

Hierbij nemen de gevolgen voor het cultuurhistorisch erfgoed toe van a. naar d. Categorie a. kan positief bijdragen aan het cultuurhistorisch erfgoed, categorie b. is beperkt positieve en heeft geen negatieve gevolgen, categorie c geeft geen positieve of negatieve gevolgen en categorie d. heeft de meeste negatieve gevolgen voor de cultuurhistorische waarden. Neem daarin mee dat de ernst van de gevolgen groter is als objecten aangetast worden met een grotere waardering.

4.2 Bezoekers en verkeer

Voor het bepalen van de verstoringsgevoeligheid van de natuur en woonomgeving zijn de bezoekers en het daarmee samengaande verkeer het meest bepalend. Als basis om deze verstoring te bepalen moet inzicht zijn in:

- het aantal bezoekers (de productie/attractie van de te ontwikkelen functies/te ontplooiën activiteiten);
- het bezoekprofiel (verdeling over de uren van de dag, dagen van de week en maanden in het jaar);
- het aantal auto's (met aandacht voor de gemiddelde autobezetting afhankelijk van de betreffende activiteit);
- de parkeercapaciteit en situering parkeerplaatsen (met aandacht voor de bezoeksduur);
- de gereden routes en verkeersintensiteiten (m.n. op de Radioweg, Turfbergweg, Alverschotenseweg en de Hoog Buurloseweg);
- hoe doorgaand verkeer kan worden voorkómen (in relatie tot een eventuele 2de ontsluiting) en de mogelijkheden om parkeerzoekverkeer zo veel mogelijk te vermijden;
- de effecten op de verkeersveiligheid (de menging van ongelijksoortige verkeer is daarbij een aandachtspunt).

Ontsluiting en vervoerwijzekeuze

Bekijk op welke manier het autoverkeer – en daarmee de milieueffecten van autoverkeer – kan worden beperkt. Bij het locatiebezoek is gesproken over nieuwe ontsluitingsmogelijkheden. Gezien de te verwachten effecten op natuur – met name op de kwalificerende soorten uit het Vogel- en Habitatrichtlijngebied – lijken nieuwe ontsluitingen of wegomleggingen niet realistisch.

Om de overlast van verkeer voor bewoners te beperken zonder natuurwaarden aan te tasten is het zinvoller om (beperkte) wegafsluitingen te onderzoeken⁵.

Ga ook na wat de mogelijkheden zijn voor alternatieve vervoerwijzen, de mogelijkheid van groepsvervoer en de mogelijkheid milieuvriendelijk vervoerwijzen te integreren in het concept van de te ontwikkelen functies/te ontplooiën activiteiten. Hierbij dient aandacht gegeven te worden aan de haalbaarheid in relatie tot de exploitatie en de handhaafbaarheid op lange termijn (dus los van de exploitant).

Langzaam verkeer

Verstoring van het gebied kan behalve door autoverkeer ook plaatsvinden door langzaam verkeer zoals fietsers en wandelaars. Bij de vergelijking van de verschillende activiteiten dient bekeken te worden in welke mate deze vorm van verstoring aan de orde is en op welke wijze de verstoring tot een acceptabel niveau te beperken is bijvoorbeeld doormiddel van zonering.

4.3 Natuur

Bepaal de effecten van de verschillende mogelijke activiteiten⁶ op de beschermde soorten. De toetsing dient zich primair te richten op matig en strikt beschermde soorten. Geef aan of sprake kan zijn van aantasting en/of verstoring van beschermde soorten en habitats. Daarnaast dient te worden nagegaan of er sprake kan zijn van versnippering van leefgebied.

In dit kader dient aandacht besteed te worden aan de ligging en inpassing van de parkeervoorzieningen in relatie tot de ecologische, landschappelijke en cultuurhistorische waarden van het gebied (bijvoorbeeld de openheid van de zendcirkel). Dit geldt ook voor de wenselijkheid van en mogelijkheden voor een (kleine of grote) omleiding van de toegangsweg.

Passende beoordeling

Omdat vooraf niet met zekerheid kan worden uitgesloten dat een voorgenomen activiteit significante gevolgen heeft op het de Speciale BeschermingsZone (SBZ) de Veluwe, adviseert de Commissie een de beoordeling uit te voeren per deelactiviteit of deelgebied. Indien uit de beoordeling blijkt dat significante gevolgen niet uitgesloten kunnen worden, dient de zogenaamde ADC-toets⁷ doorlopen te worden.

⁵ Via bebording, slagbomen en/of pasjessystemen kan ook beperkte toegankelijkheid voor doelgroepen zoals bewoners geregeld worden.

⁶ Maak hierbij een onderscheid naar deelactiviteiten en deelgebieden. Maak ook een onderscheid in activiteiten tijdens aanleg/verbouwing, beheer/onderhoud en normaal gebruik. Zo kan bijvoorbeeld de aanleg van een kelder onder het hoofdgebouw effecten hebben als er grondwater wordt weggepompt en vennen – die leefgebied vormen voor kwalificerende soorten – droog vallen. De reikwijdte van de deelactiviteiten kan zeer ver gaan; hoe zit het bijvoorbeeld met het rioolstelsel? dient dit vergroot te worden als er bijvoorbeeld 300.000 bezoekers komen en is Radio Kootwijk op een RWZI aangesloten?

⁷ Dit houdt op grond van art. 19g en 19h van de Nbw respectievelijk in:

- A: zijn er Alternatieve oplossingen voor een project of handeling?
- D: zijn er Dwingende redenen van groot openbaar belang waarom het project toch gerealiseerd moet worden?
- C: welke Compenserende maatregelen zullen dan getroffen worden om te waarborgen dat de algehele samenhang van Natura 2000 bewaard blijft?

Kwalificerende soorten en habitattypen

De beoordeling dient zich met name te richten op effecten op kwalificerende soorten en habitattypen van de SBZ de Veluwe. Geef ook aan welke kwalificerende soorten en habitats momenteel aanwezig zijn en of de Veluwe zich nog steeds kwalificeert voor dezelfde soorten en habitattypen. Indien de aanmelding en de momenteel aanwezige soorten en aantallen niet overeenkomen, geef hiervoor dan een verklaring en betrek de verbetering of verslechtering bij de beoordeling.

Begrenzing SBZ

Uit de nota van toelichting van de Habitatrictlijn, waarin het aanwijzingsbesluit wordt onderbouwd, blijkt dat (delen van) de bebouwde kom van Radio Kootwijk buiten het richtlijngebied valt⁸. Geef in het milieuraapport duidelijk op kaart aan welke gebieden en percelen wel en niet tot de SBZ de Veluwe behoren.

Cumulatieve gevolgen en externe werking

Indien er negatieve effecten te verwachten zijn moet ook naar de cumulatieve gevolgen van andere activiteiten, waaronder bestaand gebruik gekeken worden. Het gaat er hierbij om dat inzicht wordt verkregen in de gezamenlijke effecten op kwalificerende soorten en habitattypen van de Veluwe van andere projecten. Breng hierbij negatieve en positieve effecten afzonderlijk in beeld.

Onderzoek ook of door de activiteiten externe werking kan ontstaan. Dit zijn activiteiten buiten de SBZ die gevolgen hebben op de (soorten van de) SBZ. Houd bij de externe werking ook rekening met aan- en afvoer wegen, licht en geluid.

4.4 Woonomgeving

De Radioweg en de Turfbergweg vormen ter hoogte van de langsgelegen woningen 30 km/u-zones. De Wet geluidhinder kent geen grenswaarden langs dit type wegen en stelt het maken van geluidsberekeningen niet verplicht. Om toch inzicht te krijgen in de mate waarin de geluidbelasting op de woningen toeneemt als gevolg van de te ontwikkelen functies/te ontplooiën activiteiten adviseert de Commissie om de geluidbelasting op de woningen als gevolg van het verkeer wel te berekenen. De geluidbelasting kan dan worden vergeleken met de van toepassing zijnde grenswaarde als zou het een 50 km/u-weg betreffen. De te modelleren rijnsnelheid dient daarbij realistisch te worden ingeschat (of gemeten).

⁸ Volgens de toelichting op de aanwijzing tot SBZ vallen de bestaande bebouwing (erven, tuinen en verhardingen) en agrarische percelen buiten de bebouwde kom niet tot de SBZ.

5. VORM EN PRESENTATIE

In de SMB dient van het plangebied en de omgeving recent kaartmateriaal met een duidelijke legenda te worden gebruikt waarop de locatie, de SBZ de Veluwe en de ontsluiting duidelijk worden weergegeven. Geef ook duidelijk op kaart aan waar gebouwen en monumenten staan en welke status deze hebben⁹. Een duidelijke kaart is tevens wenselijk met het oog op inspraak van bewoners en belanghebbenden. Op minstens één kaart moeten alle topografische namen, die in de SMB worden gebruikt, goed leesbaar zijn weergegeven. Het kaartmateriaal moet een zodanige schaal hebben dat het voldoende informatief is.

6. EVALUATIE EN MONITORING

Gezien de gevoeligheid van het gebied is het zinvol aandacht te besteden aan de monitoring van de effecten. Als in een vroegtijdig stadium systematisch informatie wordt verzameld, kan tijdig en flexibel worden gereageerd op ongewenste effecten. Geadviseerd wordt om in een monitoringsprogramma aandacht te geven aan de aanwezigheid en beïnvloeding van de aanwezige planten- en diersoorten met een beschermde status en de gewenste habitattypen met doelsoorten.

⁹ In de draagkrachtanalyse zijn de kleuren van de objecten met verschillende status moeilijk te onderscheiden.

BIJLAGEN

bij het advies over de reikwijdte en het detailniveau van de Strategische Milieubeoordeling (SMB) Radio Kootwijk

(bijlagen 1 en 2)

BIJLAGE 1

Brief van het bevoegd gezag d.d. 31 januari 2006 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen

Commissie MER T.a.v. V. ten Holder Postbus 2345 3500 GH Utrecht	 <p>Commissie voor de Ruimtelijke Ontwikkeling Apeldoorn</p> <p>1 FEB. 2006</p> <p>1709-014m03</p> <p>Be</p>	Ruimtelijke Ontwikkeling Apeldoorn Telefoon (055) 580 10 10 Doorkiesnummer (055) 5802369 Telefax (055) 5802360 E-mail a.zents@apeldoorn.nl Datum 31 januari 2006 Uw brief d.d. Ons kenmerk RO.RJZ/003714965
Betreft strategische milieubeoordeling Radio Kootwijk		
Geachte mevrouw Ten Holder,		
Zoals u bekend wordt er op dit moment nagedacht over een herinvulling van het complex Radio Kootwijk. Dit complex is gelegen in het gebied dat op grond van de vogel- en habitatrichtlijn is aangewezen.		
Gelet op de kwetsbaarheid van het omliggende gebied is niet op voorhand uit te sluiten dat als gevolg van deze herinvulling een zg. passende beoordeling nodig is. Nu die situatie zich voordoet is op grond van de Europese richtlijn op dit punt een strategische milieubeoordeling noodzakelijk. Die is opgedragen aan Tauw uit Deventer.		
Als eerste stap is een notitie reikwijdte en detailniveau gemaakt. Die wil ik graag bespreken met de wettelijke adviseurs. Het lijkt me goed die aan u toe te lichten.		
Daarom nodig ik u graag uit voor een bijeenkomst op maandag 6 februari a.s. om 17.00 tot uiterlijk 19.00 uur op het complex Radio Kootwijk (gebouw A, annex) . Voor een maaltijd wordt gezorgd.		
Ik zal proberen om aan het begin het (bijzondere) hoofdgebouw A nog te kunnen bezichtigen.		
Als bijlagen voeg ik bij: de conceptnotitie reikwijdte en detailniveau en de door Tauw gemaakte kaartenatlas.		
Ik hoop u op 6 februari te mogen begroeten.		
Hoogachtend,		
		
A.J.J. Zents Projectleider Radio Kootwijk		
Behandeld door: A.J.J. Zents	Postbus 9033 7300 ES Apeldoorn Bezoekadres Stadhuis Marktplein 1 Internet: www.apeldoorn.nl	
<i>Als u reageert datum en kenmerk van deze brief vermelden</i>		

BIJLAGE 2

Projectgegevens

Initiatiefnemer: college van burgemeester en wethouders van de gemeente Apeldoorn

Bevoegd gezag: gemeenteraad van Apeldoorn

Besluit: vaststelling nieuw bestemmingsplan

Activiteit: de gemeente Apeldoorn is op zoek naar een nieuwe activiteit voor de verschillende gebouwen van het voormalige monumentale zendcomplex. De nieuwe activiteit moet de cultuurhistorische waarde behouden en mag geen afbreuk doen aan de natuurwaarden rondom het complex.

Procedurele gegevens:

Datum verzoek advies: 31 januari 2006

advies uitgebracht: 30 maart 2006

Bijzonderheden: de mogelijkheden voor toekomstig gebruik worden vastgelegd in een nieuw bestemmingplan. Aangezien negatieve effecten op het Vogel- en Habitatrichtlijngebied de Veluwe niet zijn uit te sluiten zal voor dit plan een Strategische Milieubeoordeling (SMB) worden opgesteld. Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Apeldoorn is de initiatiefnemer van deze SMB en de gemeenteraad is het bevoegd gezag. De Commissie is van mening dat deze stukken al veel relevante informatie bevatten. Dit advies richt zich dus vooral op die onderwerpen die in de milieubeoordeling nog nader aan de orde moeten komen. De Commissie vraagt specifieke aandacht om op een systematische manier te bepalen wat de kenmerken en waarden (natuur en cultuurhistorie) van het gebied zijn, de draagkracht van het te bepalen aan de hand van de maximaal toelaatbare effecten op de natuur en de activiteiten zodanig te kwantificeren dat dit juridisch kan worden vastgelegd.

Samenstelling van de werkgroep:

ir. J.J. Cuijpers

ing. F. Mertens

ir. H. Otte

dr. D.K.J. Tommel (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep:

drs. B.F.M. Beerlage

Advies over de reikwijdte en het detailniveau van de Strategische Milieubeoordeling (SMB) Radio Kootwijk

Het monumentale voormalige zendcomplex Radio Kootwijk staat leeg en de gemeente Apeldoorn zoekt naar een nieuwe activiteit voor de verschillende gebouwen. De nieuwe activiteit moet de cultuurhistorische waarde behouden en mag geen afbreuk doen aan de natuurwaarden rondom het complex. De mogelijkheden voor toekomstig gebruik worden vastgelegd in een nieuw bestemmingplan. Aangezien negatieve effecten op het Vogel- en Habitatrichtlijngebied de Veluwe niet zijn uit te sluiten zal voor dit plan een Strategische Milieubeoordeling (SMB) worden opgesteld.

ISBN 90-421-1773-7